

angaar den meget omstridte Mergelsag. Som ærede Medlemmer vil huske, foreslog den højtærede Landbrugsminister en Nedsættelse af Mergeltilskuddet fra 1 Mill. Kr. i alt, baade til Mergel og Kalk, til 600 000 Kr. Efter Forhandling i Finansudvalget med de interesserede, Hedeselskabets Bestyrelse og Mergelforeningernes Bestyrelser, har Landbrugsministeren for at kunne opnaa Enighed mellem alle Parter ment at kunne gaa med til en Forhøjelse af Beløbet, saaledes at den af Landbrugsministeren foreslaaede Bevilling ved Ændringsforslagene Nr. 16 og 18 foreslaas forhøjet med 150 000 Kr. til Mergel og 50 000 Kr. til Kalk. Flertallet indenfor Finansudvalget har tiltraadt dette, idet vi mente, at det indenfor denne Grænse var muligt at holde Mergelsagen i Gang uden at komme til at skade den Sag, som ingen af os vil skade. Partiet Venstre har imidlertid stillet Underændringsforslag, idet det har ment, at man burde gaa højere. Jeg anbefaler Ministerens Ændringsforslag.

Vedrørende Ændringsforslag Nr. 19 findes der i Betænkningen en Redegørelse fra Vildmose-Kommissionen. Man kritiserede i sin Tid de store Beløb, som blev brugt i den store Vildmose paa det Areal, Staten har købt, og Finansudvalget krævede da Oplysning om, hvilke Arbejder der var udført der. Finansudvalget er efter de Oplysninger, der er kommet, fuldt tilfreds; der er vist indenfor alle Parter Enighed om, at dette Arbejde bør tilendebringes og fremmes med størst mulig Kraft.

Ændringsforslag Nr. 20 gaar ud paa at slette Bevillingen 16 240 Kr. til Fiskerhøjskolen paa Snoghøj af den naturlige Grund, at Fiskerhøjskolen er nedlagt.

Jeg skal med disse Ord anbefale samtlige de Ændringsforslag, hvorom Udvalget er enigt, og Ændringsforslag Nr. 16, der er tiltraadt af et Flertal.

Stengaard-Kirkegaard: Underændringsforslag Nr. 17 betyder i Virkeligheden to Ting. For det første, at Venstre ønsker det nugældende Tilskud opretholdt for Aaret 1925—26, og dernæst, at Venstre principielt stiller sig velvilligt overfor den Tanke, at saadanne Tilskud eventuelt kan nedsættes, naar Sagen bliver tilstrækkelig undersøgt og overvejet, og der bliver ført de nødvendige Forhandlinger med „Det danske Hedeselskab“. Men man maa huske paa, at dette Tilskud i en vis Forstand ikke er et Tilskud, fordi Staten for en væsentlig Del indtjener det igen. Det drejer sig nemlig om et Tilskud til Nedsættelse af

Transportudgifterne, og hvis de danske Statsbaner kan være tjent med at give en privat Virksomhed en Nedsættelse af Taksterne paa f. Eks. 30 pCt., er jeg ganske overbevist om, at saa vil Statsbanerne være udmærket tjent med f. Eks. at give de danske Mergelselskaber en Nedsættelse paa indtil 50 pCt. Det har nemlig vist sig, at samtlige Mergelselskaber til næste Finansaar har Bestillinger paa i alt 28 000 Vognladninger. Med andre Ord, der skal sendes 28 000 Vognladninger med de danske Statsbaner og for en væsentlig Del med hele Togstammer, og det vil jo sige, at Transporten for Statsbanerne er meget lettere i Forhold til Fragten end Transport i Almindelighed. Der er ingen Tvivl om, at Statsbanerne kunde være tjent med at modtage dem til en Fragt af 50 pCt. af de nuværende Takster. Med andre Ord, en væsentlig Del af Fragttilskuddet tjener Statsbanerne selv ind.

Men nu er der kommet et Forhold til for nylig, og det er, at Hedeselskabet har modtaget samtlige Bestillinger paa Mergel for Finansaaret 1925—26, og det viser sig — hvis jeg maa nævne de enkelte Tal —, at til Mergelselskabet ved Vanggaard er der bestilt 946 Vognladninger, til Kølsen 5 412, til Kjeldbygaard 7 125, til Damhus-Mergelselskab er der bestilt 3 120, til Rindumgaard 7 409. Og saa har vi til sidst for første Gang Haderslev Amtsbaner med ind under den samme Beregning, og der er bestilt 3 000 Vognladninger, det vil sige, at alt i alt er der til næste Sommer bestilt 28 182 Vognladninger.

Hedeselskabet har allerede foretaget en Beregning over, hvad Statstilskuddet vil beløbe sig til paa det Grundlag, og det viser sig, at det i 1925—26 vil komme til at udgøre 897 938 Kr. 72 Ø. Med andre Ord, selv det Tilskud, Venstre foreslaar i Underændringsforslag Nr. 17, er utilstrækkeligt, det er en lille Smule for lavt; men særlig galt bliver det dog, hvis Underændringsforslaget bliver forkastet, saa vi maa nøjes med det, som Ændringsforslag Nr. 16 giver Udtryk for.

Derfor skal man forstaa, at man, hvis man nu forkaster Underændringsforslaget under Nr. 17, gennemtvinger nye Transportregler overfor disse Mergelselskaber. Mergelselskaberne bliver nødt til at gaa over til andre Beregninger for Transporten. Det er givet, at naar der er bestilt 28 000 Vognladninger, og Statstilskuddet efter de nugældende Regler vilde komme op paa 897 000 Kr., tvinger man, naar man nedsætter det til 700 000, Hedeselskabet til at